

LIVELIGHT

Det första symboliska steget mot
KLIMATNEUTRAL KALK

Kalk renar rökgaserna vid
HÄNDELÖVERKET

ENERGI

Kalk renar rökgaser från kraftvärmeverket

Kalkens reaktivitet och höga renhet gör den till ett eftertraktat alternativ för rening av rökgaser. Bränd och släckt kalk är därför nödvändiga förbrukningsmaterial både inom industrin och energisektorn. En storförbrukare av kalk är kraftvärmeverket *Händelöverket* i Norrköping som sedan i våras använder stora volymer av SMA Minerals kalkprodukter i sina rökgasreningsprocesser.

Händelöverket i Norrköping är ett av Sveriges största kraftvärmeverk. Vid anläggningen, som ägs och drivs av energikoncernen E.ON, produceras fjärrvärme, el och processånga för kunder i hela Norrköpingsregionen.

– I våra pannor eldas hushålls- och verksamhetsavfall men också biobränslen som skogsflis och returträ, berättar anläggningens produktionschef *Mattias Redeborn*. Energi från Händelö betjänar kunder i Norrköpings och Söderköpings tätorter men också i området norr om Norrköping upp emot Åby. Totalt produceras årligen mer än 1 600 GWh.

Fr.v Sofia Borg, Sara Bergqvist, Jesper Casperson och Mattias Redeborn

Kalk för rökgasrening

Vid förbränningen i verkets pannor uppstår rökgaser som behöver renas från skadliga ämnen innan de går ut i atmosfären. Reningen sker genom att med hjälp av kalkbaserade produkter neutralisera och fälla ut föroreningarna innan de lämnar skorstenen.

– Vi använder flera metoder – torra, semi-våta och våta – för att rena kondensatet, berättar processingenjör *Sara Bergqvist* och driftchefen *Jesper Casperson*. För samtliga krävs kalk i någon form.

I reningsprocesserna används bränd och släckt kalk samt kalkstensmjöl och dolomit.

– Vi köper och magasinerar både brända och släckta produkter, fortsätter *Sara* och *Jesper*. Till viss del släcker vi också den brända kalken själva. Släckningen sker genom att tillsätta vatten.

Kalken behövs främst för att binda sura komponenter, som saltsyra och svavelsyra, ur rökgaserna.

Omfattande tester

Händelöverket är ett av fyra E.ON-ägda kraftvärmeverk i Sverige. Övriga finns i Stockholm, Örebro och Malmö.

– Sedan 2019 har vår anläggning i Stockholm köpt sin kalk från SMA Mineral, berättar *Sofia Borg*, kategoriansvarig Aditiv hos E.ON. Samarbetet har fungerat bra vilket ledde till ett beslut om att testa SMA Minerals produkter även i Norrköping.

Testerna påbörjades tidigt i våras och i maj togs beslut om att fortsätta samarbetet.

– Testerna var omfattande och ställde höga krav på SMA Mineral, fortsätter *Sofia Borg*. Under testperioden krävdes näst intill dagliga kalkleveranser vilket fungerade prickfritt. Vi känner också att SMA Minerals personal, med *Jarek Fastlind* i spetsen, ställde upp under testerna och gav oss servicen vi behövde.

Även kalkens kvalitet har värderats.

– Det är tveklöst så att det finns både bra och dålig kalk, konstaterar *Sara Bergqvist*. Från vår sida ställs bland annat krav på hur kalken spricker upp vid släckning men också kring vilken hårdhet den har. Hård kalk sliter mera på verktyg och utrustning.

Stora volymer

Sedan beslutet togs har leveranser pågått i full skala. Normalt anländer minst ett lass i veckan till Norrköping. Kalken transporteras i bulk på lastbil och sprutas över till stora silos där den magasineras.

Volymerna är stora. E.ON:s totala inköp från SMA Mineral – för både Stockholm och Norrköping – förväntas under året uppgå till ca 6 000 ton bränd kalk och 150 ton släckt kalk.

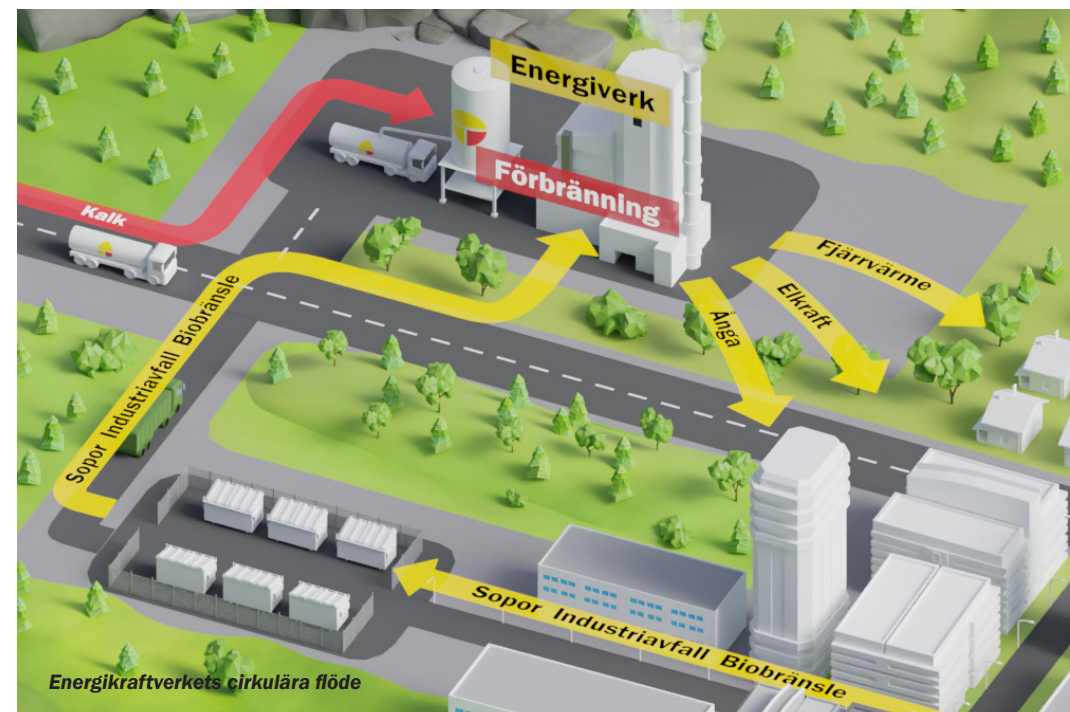
Miljön i fokus

För E.ON, likt övriga energibolag, är miljöfrågorna centrala.

– Utsläppsvillkoren skärps ständigt liksom kraven på deponierna där askan från våra anläggningar hamnar, säger *Jesper Casperson*. Indirekt berör detta även våra leverantörer.

Verksamhetschefen *Mattias Redeborn* är inne på samma spår.

– Klimatavtrycken från våra egna processer bevakas noggrant men vi värderar även våra leverantörers hållbarhetsarbete. Vi känner till SMA Minerals medverkan kring ZEQL och värdesätter att man aktivt arbetar för att reducera sina CO₂-utsläpp.

Fr.v Tomas Isaksson, Carl-Johan Linér och Håkan Gustafsson

I Hofors tas de första stegen mot klimatneutral kalk

16 november togs ett betydelsefullt steg mot på vägen mot en fossilfri tillverkning av kalk. I gråkallt novemberväder samlades mer än 100 förväntansfulla gäster för att delta i invigningen av SaltX nya testanläggning i Hofors. SMA Mineral fanns på plats.

BAKOM TESTANLÄGGNINGEN står börsnoterade *SaltX Technology* där SMA Mineral, sedan i juni 2022, finns med som delägare. Med patentskyddad teknik har företaget – inom ramen för varumärket ZEQL – utvecklat en elektrifierad process för tillverkning av klimatneutral kalk.

En central del i den gemensamma satsningen är den testanläggning som nu invigdes. I *SaltX konceptfabrik* kommer tekniken att vidareutvecklas och testas för kunna förverkliga visionen om grön el för uppvärmning av kalkugnar.

ATT ANLÄGGNINGEN har uppförts i anslutning till *Ovako Steels* stålverk i Hofors är ingen slump. Kalk används som slaggbildare vid smältningen för att kunna avlägsna föroreningar i smältan och har på så vis en avgörande betydelse för stålprocessen. Behovet av kalk tillgodoses ofta genom kalkugnar placerade i direkt anslutning till stålverken.

VID INVIGNINGEN deltog ledning och personal från SaltX och SMA Mineral men också representanter från involverade myndigheter och organisationer.

Invigningstalet hölls av *Daniel Westlén*, statssekreterare på Klimat- och näringslivsdepartementet.

För den symboliska bandklippningen svarade SaltX VD *Carl-Johan Linér* assisterad av kommunstyrelsen i Hofors ordförande, *Tomas Isaksson* och *Håkan Gustafsson*, VD på Scanarc.

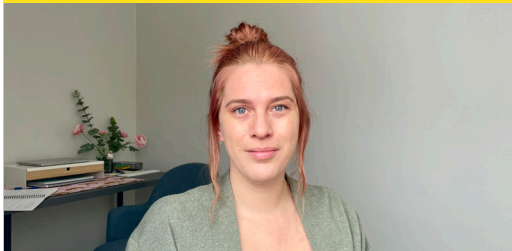

SMA Minerals Mikael Zackrisson och Johnny Vangen

HALLÅ DÄR!

Kaisa Gustavsson, Transportledare

Välkommen Kaisa!

Vad gör en transportledare på SMA Mineral?

Det vet jag inte helt säkert, då jag börjar först på måndag! Men jag hoppas och är ganska säker på att jag kommer att planera bulktransporter på lastbil.

Jag kommer att ha mitt kontor i Falköping men kommer regelbundet även att besöka Persberg.

Är det här något du jobbat med tidigare?

Ja, det har jag gjort. Senaste fem åren med lastbilstransporter, dessförinnan med planering av tågfrakter. Sannolikt kommer detta att vara till nytta i mitt nya jobb på SMA Mineral.

Något speciellt som lockade när du tog ditt beslut om jobbet?

Ja, det var flera saker. Första intrycket av gänget på logistikavdelningen var enbart gott. SMA Mineral verkar också ha en bra personalpolicy och vara måna om sina medarbetare.

En avgörande fråga var också SMA Minerals intresse och engagemang kring miljövänliga transporter. Hållbarhetsfrågorna är viktiga.

När du inte jobbar, vad gör du då?

Jag har två hundar som tar en hel del tid men som också ger mig mycket tillbaka. Långa hundpromenader sammanfaller med mitt intresse för att vara ute i skog och mark.

Jag läser mycket och ser ofta på film, Jag studerar dessutom koreanska och har nyligen fått mitt första diplom!

Nytt ekonomisystem effektiviserar arbetet

Sedan i våras pågår arbetet att implementera ett nytt affärssystem inom SMA Minerals organisation. Tidigare M3 överges och ger plats åt Monitor som fortsättningsvis kommer att ligga till grund för mycket inom verksamheten.

Affärssystemet påverkar det mesta inom företaget. Systemet samlar och förmedlar information från olika verksamhetsgrenar och blir på så vis ett viktigt verktyg både för administration och för analys och styrning.

– Ett fungerande affärssystem ger oss en tydligare och mera enhetlig bild av verkligheten och förbättrar våra möjligheter till kontroll, säger Magnus Henrichson, projektledare för arbetet.

Förbättringar för alla parter

Med det nya systemet på plats hoppas SMA Mineral på effektiviseringar i alla led.

– Vi räknar med att kunna förbättra styrningen av både produktion och lager och få enheterna att jobba mera likartat. Vi kommer även att kunna göra smartare inköp och effektivisera vår administration, fortsätter Magnus Henrichson.

Interna effektiviseringar leder indirekt även till förbättringar för kunderna.

– Bättre översikt och styrning ger oss andra förutsättningar till snabba och punktliga leveranser. Högre effektivitet internt gör oss dessutom mera konkurrenskraftiga sett till ekonomin, säger Magnus Henrichson.

En god bit på väg

Arbetet fortlöper enligt plan men fortfarande finns några bitar kvar.

– Systemet är på plats och vi jobbar i det dagliga men delar av implementeringen återstår, konstaterar Magnus Henrichson.

Det som känts ovant för kund är framför allt att mycket av affärsdokumentationen numera sköts digitalt.

– Det som tidigare förmedlats på papper skickas nu istället via mail, nätet eller genom elektroniska system. Det här har upplevts som utmanande för de flesta. Med tiden tror vi dock att kunder och personal kommer att uppskatta flödenas snabbhet, avslutar Magnus Henrichson.

**Vi stöder
SOS Barnbyars arbete
för Ukrainas framtid**

**sma
mineral**

SMA Mineral AB Box 329, 682 27 Filipstad
Telefon 0590-164 00 • smamineral.com